

Ob zibelki našega prestolonaslednika.

Prizor za mladinske odre, uporabljen ob državnih in šolskih praznikih.

Osebe: Zgodovina; tri rojenice; deklice in dečki v narodnih nošah; sokolski naraščaj.

Oder je opremljen tako: Spredaj v sredi stoji lepo okrašena zibelka; okolo nje je skupina otrok — dečkov in deklic — v jugoslovenskih narodnih nošah in naraščajskih krojih. Zadaj stoje tri rojenice. Zgodovina stoji ob desni strani. Srednja rojenica drži letnice, ki se prikazujejo po vrsti, kakor čita zgodovina dogodke dotičnih let.

Letnice se lahko projektirajo tudi s kamero obskuro ali skioptikom.

Zgodovina: (Do prve letnice morajo biti letnice prikrite, ali pa se prizor vrši na ta način, da gre letnica skozi roke vseh treh rojenic, tako da jih ena pobira z desne strani, jo da srednji, ki jo nekaj časa drži, in ta levi, ki jo vrže na tla. Zgodovina govori z globokim, zamišljenim glasom. Ogrnjena je v belo obleko. Skupina okolo zibelke posluša z velikim zanimanjem njeno pripovedovanje in izraža radost in veselje. Vtisk deklamacij je mnogo jačji, ako jih spremlja primerna godba, ki pa ne sme biti preglasna.)

Videla zemljo sem, zemljo slovansko
od morja do morja, od gor do gor,
videla sem neizmerno prostranstvo,
kjer je izginjal solnca obzor.

In videla sem velike rodove —
kot jate sokolov — za rodom rod;
ki odleteli so v nove domove,
kamor jim solnce je kazalo pot.

In šli so naprej po zemlji prostrani
ded starejšina, sin, oče in vnuk
prek rek in gorá po poti neznani
na vzhod in zapad, na sever in jug.

~~~~~ 400 ~~~~~

In videla Dunava vodo sem sinjo,
za njo se je dvigal visoki Balkan,
tja so prišli na široko pustinjo
in so prespeli na drugo stran.

~~~~~ 500 ~~~~~

In rušilo carstvo se je bizantinsko,
ko ga obdala je množica ta;
do morja so šli na obal dalmatinsko,
ob rekah navzgor do zapadnih gorá.

600

Pod lipe so stavili svoje oltarje,
črede so pasli, orali polje,
iz srede so svoje volili vladarje,
kneze in vojvode, modre možé.

700

In videla dva moža sem čestita,
ki prišla delit sta jim božjih dobrot,
v jeziku domačem o Bogu učila
brata solunska — Ciril in Metod.

863

In videla sem: od vzhoda, zahoda
pretil je družinam sovražni naval,
da reši se last slovenskega roda,
rodil se je modri Nemanja kralj.

1169

In rasla pod njim je nova država,
trije sinovi rasli so v nji,
najmlajši iz njih bil sveti je Sava,
edinosti v veri in šoli uči.

1223

In videla boje sem težke s sovragi,
krona kraljevska je vzrasla iz tal:
združil pod njo je narod po zmagi
Stepan, prvovenčani kralj.

1228

In rastel je rod, in v časti in slavi
je raslo ime kot solnca žar,
in v Skoplju zavladal obširni državi
je Dušan Silni, Balkana vladar.

1332

In videla sem neslogo med brati,
pretil je od vzhoda strašen pogin,
v bitki pri Marici padli bahati
so vojvode, knezi in kralj Vukašin.

1371

Tema zagrinja široko planjavo;
na zemlji domači narod je rob:
glej, Kosovo polje zdaj vidim krvavo,
car Lazar z junaki v njem našel je grob.

1389

In videla sem trpine neštete,
Turki teptali so naše polje;
Kraljevič Marko le išče osvete —
duh njegov tiho med narodom gre.

1395

V suženjstvo narod brez kraljev zašel je,
temna stoletja gredo pred menojo,
guslar o slavi nekdanji le pel je,
da ni pozabljen kosovski boj.

1389—1814

Padla stoletja so temna, krvava,
dvignil se v narodu nov je junak:
Karadžordže je dvignil zastavo
in vodil svoj narod do novih je zmag.

1804

In videla sem stoletje svobode,
videla naroda težko sem bol,
videla igro velike usode,
ki se v njej dvigal je novi prestol.

1876

In videla smago sem svete pravice,
vstal je kralj Peter na boj za svoj rod,
čula sem naroda radostne klice:
Vodi nas k zmagi na slavnostno pot!

1904

KRALJ PETER I. OSVOBODITELJ

In videla sem: od vzhoda, zahoda
sovražniki zbrali so svoje moči.
A v zemlji gre klic: Svoboda, svoboda! —
In suženj okove železne zdrobi.

1914

In videla sem velike junake,
braneče domovja svojega last,
in videla sem sovražne oblake,
ki zagrnili so slavo in čast.

1915

In videla sem v trpljenju in muki
matere, žene z otroki v rokàh,
dedje, očeti, sinovi in vnuki
padali so na albanskih goràh.

1916

In prihitela velika je zmaga,
vstala iz smrti je, solz in grobov,
padla pod njo je sila sovraga,
prost je bil narod sužnjih okov.

1918

In videla sem novo državo
od Adrije sinje do egejskih obal,
in videla sem srečo in slavo,
ki v njej zavladal Aleksander je kralj!

1921

In videla sem tri brate zbrane
po dolgih stoletjih v edinstva krog,
da sreča, ljubezen med njimi ostane,
dete kraljevsko poslal jim je Bog!

1923

I. rojenica: Ob tej zibelki kraljevi
prerokujemo tako,
da življenja njega dnevi
v miru naj mu poteko.

II. rojenica: A jaz sreče bom želela
mu za vse življenja dni,
ki naj spremlja njega dela,
da vse srečno dovrši!

III. rojenica: A jaz za vse večne čase
mnogo slave mu želim,
da ime mu v slavi zraste
in ves narod v slavi z njim.

(Skupina okolo zibelke vstane in čestita.)

I. deklica: Jaz z domače sem poljane
ti prinesla rdečih rož,
s cvetjem bodo naj postlane
poti, koder hodil boš!

Srbkinja: Jaz prinesla sem darove
naše: hleba in soli,
gostoljubje ti domove
naj z bogastvom obdari!

II. deklica: A jaz rude sem prinesla,
mnogo srebra in zlata,
vse, kar zemlja naša hrani,
naj za dar življenju da!

Primorka in Korošica: Midve biserov ti dava —
solze biseri so ti,
ob njih v nesvobodni zemlji
čakamo svobodnih dni.

Hrvatice: Naša polja žitorodna
ti pošiljajo ta klas,
da na naša tla svobodna
vrne spet se sreče čas.

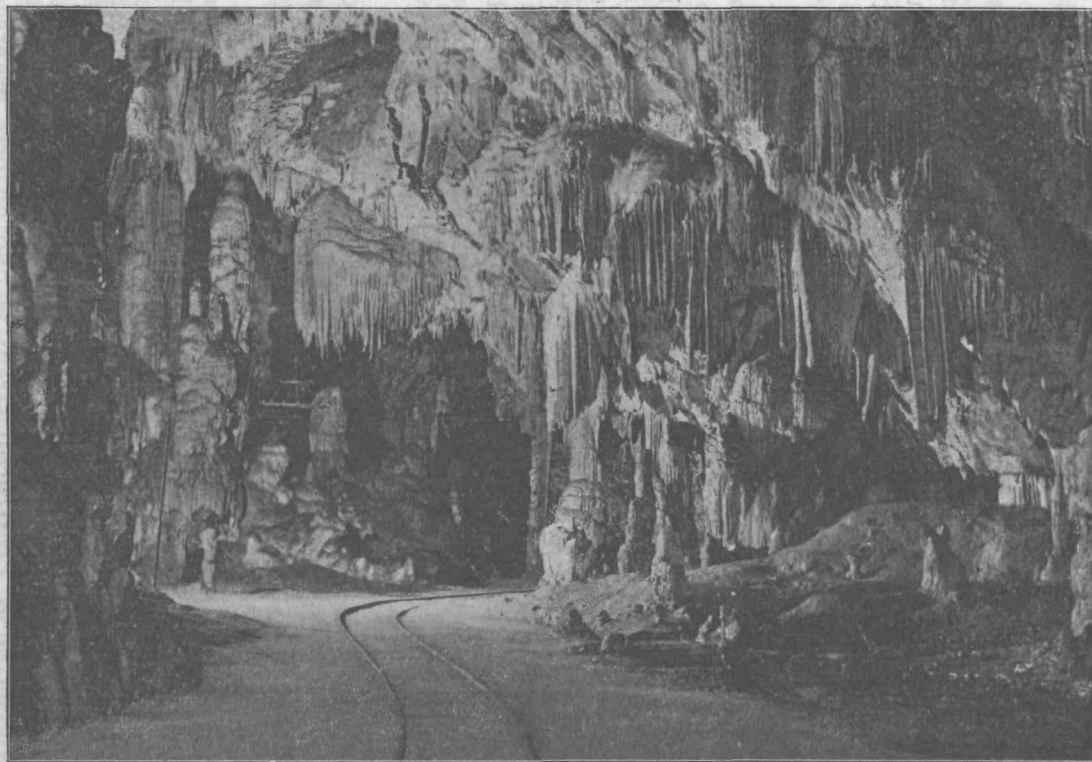
Sokolič: Jakih mišic, src ognjenih
v dar ti dajem vseh moči,
vzklikamo iz duš iskrenih:
kraljevič naš naj živi!

Vsi: Bodi zdravo, dete drago,
živi srečno svoje dni,
s tabo v srečni očetnjavi
ves naš narod naj živi!

(Bože pravde.)

ZAVESA PADE.

NEODREŠENA NAŠA ZEMLJA: POSTOJNSKA JAMA